

Motion till riksdagen

2012/13:A383

av **Kerstin Lundgren (C)**

Sänk trösklarna för unga till jobb

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att reformera lagen om anställningsskydd vad gäller turordningsreglerna.

Motivering

Sverige har varit tydligt med att satsa på arbetslinjen, för att bryta utanförskap och stärka människors möjligheter att förverkliga sina drömmar. Arbetslöshet är ett gissel. Ofta ger debatten bilden av att vi som medborgare har rätt att ”FÅ” ett jobb. Men frågan ställs mer sällan: Av vem ska man få jobben? Det kan låta som att det är det politiska ansvaret att anställa, men ack så fel. Det är däremot ett politiskt ansvar att skapa goda förutsättningar för människor att skapa jobb till sig själva och andra. Det handlar om utbildning, om riskkapital, om enkla regler för att bli företagare och för att våga anställa.

De senaste femton åren är det de små företagen som har stått för hela sysselsättningsökningen i vårt land. De stora företagen och den offentliga sektorn har under samma period minskat antalet anställda.

Mot den bakgrunden är det avgörande att forma regelsystem som gör det enklare för det lilla företaget att kunna och våga växa. Alla stora företag har en gång varit små. Det lilla företaget som inte har det stora företags alla specialistresurser måste ändå möta samma krav. Det gör att många tvekar om att ta på sig den stora kostymen i den lilla organisationen. Det lilla företaget behöver vara flexibelt och snabbt kunna anpassa sig till marknaden. Man behöver t ex kunna försäkra sig om att ha rätt kompetens om man tvingas minska personalen. Detta gäller framför allt företag i nya branscher med snabb teknisk utveckling – just de som alla annars konstaterar att vi behöver. Totalt har 16 procent av småföretagen använt sig av möjligheten att undanta

Fel! Okänt namn på

två anställda från turordningsreglerna. Inom elektroniksektorn är det hela 61 procent som gjort detta.

Mer än 60 procent av småföretagen med 20–49 anställda (som inte kan utnyttja undantaget) ser turordningsreglerna som ett betydande problem. Detta är en verklighet som visar på ett systemfel som hindrar både arbetslinjen och landets ekonomiska tillväxt. LAS turordningsregler tillkom för att ge anställda trygghet vid förändring, men i dagens miljö hotar den istället verksamheten i småföretagen. Regelverket innebär att många låses in i jobb de varken önskat eller längre passar för, av rädsla för att förlora sin turordningsplats. Reglerna är visserligen möjliga att avtala bort, men skapar ändå en osäkerhet hos det lilla företaget och därmed en delvis falsk trygghet för den anställde.

Företag med kollektivavtal och resurser kan alltså köpa sig fria. Men det går inte för de mer än hälften av småföretagen, fler än 130 000 företag, som inte har kollektivavtal. Det enkla skälet till detta är att avtalen väldigt ofta varken passar företaget eller deras anställda.

LAS ger heller ingen trygghet för ungdomar och invandrare som stängs ute från arbetsmarknaden. Av regeringens proposition 2012/13:1 framgår att den svenska ungdomsarbetslösheten är hög i relation till arbetslösheten bland äldre och i andra jämförbara länder samt sett över tid. Bland de tänkbara förklaringsfaktorer som lyfts fram är brister i utbildningssystemet och övergången mellan skola och arbetsliv, ingångslönernas betydelse och arbetsrättslagstiftningens konsekvenser. Kombinationen som är synlig i vissa delar av landet får självklart stora effekter på arbetslösheten bland unga och nytillkomna i arbetskraften.

Mot bakgrund av vad som anförs i finansplanen är det viktigt att anta en bred ansats för att komma till rätta med den svenska ungdomsarbetslösheten. Bland de åtgärder som bör genomföras är en förändring av turordningsreglerna i LAS. I grunden skulle jag vilja se att arbetsmarknadens parter hade kunnat hitta en lösning på detta, men så verkar inte möjligt. Av samma skäl som lagstiftning en gång ansågs nödvändigt bör därför regelverket nu förnyas för att möta framtida utmaningar. Upp till 10 anställda bör företagen helt undantas från turordningsreglerna. Regeringen bör återkomma med förslag till förändringar i regelverket gällande LAS som bl a omfattar detta undantag.

Stockholm den 27 september 2012

Kerstin Lundgren (C)